

ДЕНЬ ДЕРЖАВНОГО ГІМНУ УКРАЇНИ

10 березня 2023 року українці відзначають День Державного гімну України (офіційно затверджений Кабінетом Міністрів України у 2017 році), одного з головних символів Української держави, поряд із синьо-жовтим прапором і гербом-тризубом. Уперше геніальний твір композитора Михайла Вербицького на слова поета Павла Чубинського був публічно виконаний 10.03.1865 р. у місті Перемишлі на четвертих роковинах смерті Тараса Шевченка. Дуже символічно, що авторами цієї національно-культурної композиції стали наддніпрянець та надніпрянець, по-перше. По-друге, мудра й звитязна особистість Тараса Шевченка вкотре об'єднала Схід, Захід, Північ і Південь в Єдину й Соборну Україну.

У буремному й кровопролитному ХХ ст. цей поетично-музичний твір став одним із знакових символів героїчної боротьби українського народу за свободу та незалежність. З відновленням української державності Указом Президії Верховної Ради України «Про державний гімн України» від 15 січня 1992 року було затверджено цю композицію як Державний гімн.

Тривалий час у переважній більшості громадян України Гімн не викликав великої любові й зацікавленості, оскільки він переважно звучав на офіційних урядових заходах, церемоніях, спортивних змаганнях, інших публічних зборах тощо й виключно асоціювався з владним корумпованим офіціозом.

Проте з початком Помаранчевої революції у 2004 р. він став Піснею мільйонів, яка об'єднувала українців і вела їх

до перемоги. Під час Революції Гідності, на зламі 2013–2014 рр., Державний гімн остаточно й безповоротно став народним і національним, який співають не за обов'язком, а за покликом серця.

В умовах повномасштабної російсько-української війни Державний гімн України – це передусім символ спротиву нескореної української нації: його слова промовляють маленькі українці у дитячих садочках, співають учні у школах під час вшанування загиблих героїв, він лунає під склепінням метро, в укриттях і звичайних підвалах під час повітряних тривог, українські біженці його виконують на чужинецьких площах і вулицях, а воїни, захисники й захисниці України, співають його під час перепочинку на фронті.

Українська нація, яка звитязно захищає від ворога свободу і незалежність Батьківщини, – непереможна! Державний гімн України є одним із чинників цієї перемоги, оскільки він єднає і гуртує у незламний моноліт громадянський спротив, уособлює тяглість і неперервність державотворення й соборності.

Василь ЧЕРНЕЦЬ

orcid.org/0009-0009-2557-7846

доктор філософії, професор,
в. о. директора НДІУ,
лауреат Державної премії України в
галузі науки і техніки

Юрій ФІГУРНИЙ

orcid.org/0000-0002-6463-0920

кандидат історичних наук,
завідувач відділу української
етнології НДІУ